

РОЗДІЛ IX. ПРОБЛЕМИ ОСВІТИ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ

УДК: 376:34:37.091.3

Олена Ласточкина

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

ORCID ID 0000-0003-3251-4746

DOI 10.24139/2312-5993/2025.01/351-362

ПРОСТІР ДЛЯ РОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ: НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ СТВОРЕННЯ ЕФЕКТИВНОГО ЛОГОПЕДИЧНОГО КАБІНЕТУ

Стаття присвячена аналізу нормативно-правових засад створення ефективного логопедичного кабінету в Україні, з огляду на актуальність інклюзивного навчання. Автором досліджено чинні законодавчі акти, що регламентують облаштування та функціонування логопедичних кабінетів, зокрема Конституцію України, профільні закони та державні будівельні норми щодо інклюзивності. Основну увагу зосереджено на наказах МОН України, що визначають вимоги до площі, оснащення і засобів логокорекції, а також на Санітарному регламенті щодо безпечного та комфортного середовища для осіб із порушеннями мовлення. Детально розглянуто нормативно-правові аспекти інклюзивного простору, універсального дизайну, психологічного комфорту дітей та безпечного використання технологій. Обґрунтовано визначальну роль нормативної бази у створенні ефективного логопедичного кабінету.

Ключові слова: логопедичний кабінет, нормативно-правові аспекти, інклюзивне навчання, особливі освітні потреби, універсальний дизайн, безпека, психологічний комфорт.

Постановка проблеми. У сучасному освітньому ландшафті України, де пріоритетними є інклюзивність і підтримка дітей з особливими освітніми потребами (ООП), логопедичний кабінет є стратегічно важливим простором для корекції та розвитку мовлення. Ефективність логопедичної допомоги залежить від грамотного та функціонального облаштування цього кабінету відповідно до встановлених вимог, що робить питання його створення надзвичайно актуальним.

На період 2024-2025 років особливу вагу набуває нормативно-правова база України, що визначає чіткі орієнтири та вимоги до облаштування логопедичних кабінетів у різних типах закладів освіти. Розглядаються ключові законодавчі акти, державні будівельні та санітарні норми, а також профільні накази Міністерства освіти і науки України, аналізується їхнє значення щодо створення оптимального навчального логокорекційного простору для дітей.

Ця стаття є фрагментом майбутнього навчального посібника **«Ефективний логопедичний кабінет: принципи дизайну та вибору обладнання»**, що присвячено комплексному розгляду питань створення оптимального освітнього простору для логопедичної допомоги дітям із особливими освітніми потребами.

Розуміючи комплексний характер облаштування логопедичного кабінету, зауважимо, що важливими є такі супутні аспекти, як ергономіка, безпека, психологічний вплив дизайну, принципи інклюзивного дизайну та сучасні тенденції в оформленні навчальних просторів, а також їхній взаємозв'язок із нормативними вимогами та впливом на ефективність логопедичного кабінету як функціонального та розвивального середовища.

Аналіз актуальних досліджень. Облаштування логопедичних кабінетів в Україні підпорядковується розгалуженій системі нормативно-правових актів, що регламентують вимоги до приміщень, оснащення, організації діяльності та безпеки освітнього середовища. Осягнення ієрархії та взаємозв'язку цих документів є визначальним для формування дієвого та юридично обґрунтованого логопедичного простору.

Основоположними для функціонування логопедичних кабінетів є головні законодавчі акти держави. Основний Закон нашої держави гарантує кожному громадянину право на здобуття освіти, що є непорушним правом кожної дитини, незалежно від її фізичного, ментального чи мовленнєвого розвитку. Ця конституційна норма є відправною точкою для всього освітнього законодавства країни (Конституція України).

Закон України «Про освіту», як стрижневий закон у цій сфері, окреслює засадничі принципи державної політики в освітянській галузі, права та обов'язки всіх учасників навчально-виховного процесу. Особливої уваги заслуговує стаття 26 цього Закону, яка чітко фіксує право осіб з ООП на навчання в інклюзивних класах (групах) закладів освіти. Ця вимога безпосередньо впливає на критерії до логопедичних кабінетів, котрі мають бути доступними та адаптованими для роботи з різними категоріями дітей, забезпечуючи їхнє право на кваліфіковану логопедичну допомогу в інтегрованому середовищі (Закон України «Про освіту»).

Водночас, Закон України «Про дошкільну освіту» регулює відносини в царині дошкільного виховання, визначаючи завдання установ щодо всебічного зростання дитини, включно з формуванням і

корекцією мовленнєвої компетентності. Логопедичні кабінети, що діють у закладах дошкільної освіти, повинні відповідати положенням цього Закону, забезпечуючи належні умови для розвитку мовлення дітей раннього віку (Закон України «Про дошкільну освіту»).

Значущим законодавчим актом також є Закон України «Про охорону дитинства», який встановлює загальні засади державної політики у сфері захисту прав дітей, акцентуючи на їхньому праві на здоров'я, освіту та гармонійний розвиток. Цей Закон є важливим контекстом для організації логопедичної допомоги, оскільки підкреслює необхідність створення безпечного та сприятливого оточення для розвитку дітей з особливими потребами (Закон України «Про охорону дитинства»).

На рівні підзаконних нормативно-правових актів, що деталізують критерії до облаштування логопедичних кабінетів, особливе значення мають Державні будівельні норми (ДБН) України. Цей документ є обов'язковим до виконання при проектуванні, зведенні та реконструкції будь-яких будівель і споруд, включаючи освітні заклади, де функціонують логопедичні кабінети. Ці державні норми визначають чіткі вимоги до планувальних рішень, що мають гарантувати безперешкодний рух для осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення, включаючи достатню ширину дверних отворів та коридорів, мінімізацію або повну відсутність порогів із обов'язковим облаштуванням скосів. Крім того, ДБН встановлюють критерії до організації робочих місць, що передбачає врахування потреб осіб із порушеннями опорно-рухового апарату при проектуванні та обладнанні робочих поверхонь, зокрема столів із регульованою висотою. Важливими є також санітарно-гігієнічні норми, що включають забезпечення належного рівня природного та штучного освітлення, ефективної системи вентиляції, оптимального температурного режиму та високої якості повітря у приміщенні, а також вимоги безпеки, що передбачають використання виключно безпечних будівельних і оздоблювальних матеріалів, сертифікованого обладнання та чітке визначення та облаштування евакуаційних шляхів у разі надзвичайних ситуацій (Державні будівельні норми України: ДБН В.2.2-40:2018).

На рівні Міністерства освіти і науки України (МОН) видано низку нормативно-правових актів, що безпосередньо стосуються організації логопедичної допомоги та критеріїв до облаштування логопедичних кабінетів. Хоча Наказ МОНУ «Положення про логопедичні пункти

системи освіти» є одним з перших документів у цій сфері, він усе ще містить базові положення щодо організації логопедичних пунктів і мінімальних вимог до їх матеріально-технічного забезпечення. Зокрема, документ визначає рекомендовану площу кабінету, необхідність наявності логопедичного дзеркала, столів, стільців, шаф для зберігання навчальних матеріалів та іншого обладнання. Однак, враховуючи значний часовий проміжок, що минув з моменту його видання, слід констатувати, що деякі його положення можуть бути менш актуальними або потребувати уточнення відповідно до сучасних вимог та оновленого законодавства (Наказ МОН України від 13.05.1993 р. № 135).

Більш сучасним і детальним документом є Наказ «Про затвердження Типового положення про логопедичний пункт закладу освіти». Цей наказ визначає завдання, функції, організаційну структуру та штатний розпис логопедичного пункту в закладі освіти. Хоча він і не містить вичерпного переліку необхідного обладнання, однак наголошує на необхідності створення належних матеріально-технічних умов, що би забезпечували ефективне проведення корекційно-розвиткових занять, діагностичних процедур і консультативної роботи. Наказ також вказує на важливість забезпечення кабінету різноманітними навчальними, наочними, дидактичними та ігровими матеріалами, а також спеціальним обладнанням, що відповідає потребам дітей із різними порушеннями мовлення (Наказ МОН України від 26.12.2017 р. № 164).

У контексті розвитку інклюзивної освіти особливої значущості набуває Наказ МОНУ «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах дошкільної освіти». Цей Порядок визначає механізм організації інклюзивного навчання у закладах дошкільної освіти, включаючи критерії до створення адаптованого освітнього середовища, забезпечення архітектурної доступності всіх приміщень закладу, включно з логопедичним кабінетом, та наявності необхідного спеціального обладнання і навчально-методичних матеріалів для дітей з ООП, які можуть відвідувати логопедичні заняття (Наказ МОНУ від 08.11.2018 р. № 1205). Крім того, Наказ МОНУ «Про затвердження Типового переліку спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку дітей з ООП, які навчаються в інклюзивних класах (групах) закладів освіти» містить орієнтовний перелік спеціальних засобів корекції, що можуть бути використані в логопедичному кабінеті для роботи з дітьми з різними нозологіями, в тому числі різні порушення

мовлення. Цей перелік не є вичерпним списком обладнання для самого кабінету, однак він пропонує чітке розуміння про необхідні спеціалізовані матеріали для проведення ефективної корекційної роботи в умовах інклюзії (Наказ МОНУ від 23.04.2018 р. № 414).

Забезпечення безпечних і гігієнічних умов перебування дітей у логопедичному кабінеті є невід'ємною складовою якісного освітнього процесу та регламентується Державними санітарними правилами і нормами (ДСН). Санітарний регламент для закладів загальної середньої освіти, встановлює комплекс гігієнічних вимог до утримання всіх приміщень закладів освіти, включаючи логопедичні кабінети (Санітарний регламент для закладів загальної середньої освіти). Ці вимоги охоплюють норми щодо оптимальної площі приміщення, рівня природного та штучного освітлення, ефективності системи вентиляції, підтримання належного температурного режиму, регулярного проведення вологого прибирання з використанням дозволених миючих та дезінфекційних засобів, а також використання безпечних та сертифікованих матеріалів для оздоблення та обладнання кабінету.

Попри те, що цей регламент переважно орієнтований на заклади загальної середньої освіти, його базові положення щодо створення безпечного та гігієнічного середовища є цілком релевантними і для логопедичних кабінетів усіх типів. У випадку, якщо логопедичний кабінет розташований у закладі дошкільної освіти, необхідно також брати до уваги положення Державних санітарних норм і правил «Влаштування, обладнання, утримання та організації роботи дошкільних навчальних закладів», та з урахуванням того, що цей документ втратив чинність з 01.01.2021 р. згідно з Санітарним регламентом для ЗЗСО, все-таки, залежно від конкретної ситуації та типу закладу, деякі його положення можуть містити корисні рекомендації щодо організації простору для дітей дошкільного віку, які відвідують логопедичні заняття (Державні санітарні норми і правила «Влаштування, обладнання, утримання та організації роботи дошкільних навчальних закладів»).

Мета статті: розкрити основні нормативно-правові засади, що регулюють облаштування логопедичних кабінетів, та їхнє значення для створення оптимального простору розвитку мовлення дітей.

Виклад основного матеріалу. Ефективне функціонування логопедичного кабінету в Україні є предметом ретельного регулювання із боку держави, що відображено у великому масиві

нормативно-правових актів. Ці документи визначають не лише технічні аспекти облаштування простору, але й закладають основи для організації корекційно-розвиткового процесу, дотримання санітарно-гігієнічних норм, забезпечення безпеки та створення інклюзивного середовища. Неухильне дотримання цих законодавчих і підзаконних норм є не просто формальною вимогою, а фундаментальною основою у створенні оптимального середовища, що сприяє наданню якісної та своєчасної логопедичної допомоги дітям із порушеннями мовлення.

Облаштування логопедичного кабінету має строго відповідати мінімальним стандартам площі, рівня природного та штучного освітлення, ефективності вентиляційної системи та підтримання оптимального температурного режиму, що детально прописані у Положенні про логопедичні пункти системи освіти (Наказ МОНУ № 135 від 13.05.1993 р.), Типовому положенні про логопедичний пункт закладу освіти (Наказ МОНУ № 1642 від 26.12.2017 р.) та Санітарному регламенті для закладів загальної середньої освіти (Наказ МОЗУ № 2205 від 25.09.2020 р.). Мінімальна площа кабінету повинна бути достатньою не лише для комфортного розміщення логопеда та дитини (або невеликої групи дітей під час групових занять), але й для вільного розташування всього необхідного спеціалізованого обладнання, навчально-дидактичних матеріалів та засобів корекції.

Особлива увага приділяється забезпеченню належного рівня освітлення, що має відповідати встановленим санітарним нормам щодо коефіцієнта природної та штучної освітленості для різних видів діяльності, які проводяться в кабінеті. Пріоритетним є максимальне використання природного світла, що позитивно впливає на емоційний стан і працездатність дітей. Однак штучне освітлення повинно бути ретельно спланованим, забезпечуючи достатній і рівномірний рівень освітленості без створення дискомфортних відблисків або надмірної яскравості у різних функціональних зонах кабінету, таких як робоче місце логопеда, зона індивідуальних занять біля логопедичного дзеркала та місця для діагностичних процедур. Рекомендується використання комбінованої системи освітлення, що поєднує загальне та місцеве освітлення з можливістю регулювання інтенсивності світлового потоку залежно від потреб та виду діяльності.

Ефективна система вентиляції (природна чи примусова) та стабільне підтримання оптимального температурного режиму, відповідно до санітарно-гігієнічних вимог, є невід'ємними умовами для

забезпечення здорового мікроклімату в приміщенні логопедичного кабінету. Це сприяє не лише фізичному комфорту дітей і логопеда, але й запобігає погіршенню самопочуття і зниженню працездатності.

Функціональне зонування логопедичного кабінету повинно бути чітко визначеним та відповідати як нормативним вимогам, так і ергономічним принципам організації робочого простору. Рекомендується виділення окремих функціональних зон, включаючи: зону індивідуальних занять, центральним елементом якої є логопедичне дзеркало та зручні робочі місця для логопеда та дитини; діагностичну зону, оснащену необхідним обладнанням та матеріалами для проведення обстеження мовленнєвого розвитку; зону зберігання навчальних посібників, дидактичних матеріалів, ігор та засобів корекції; а також, за наявності достатньої площі, зону очікування для батьків або супроводжуваних осіб. Розміщення меблів та обладнання у кожній із цих зон повинно бути логічним, забезпечувати легкий доступ до необхідних матеріалів та сприяти ефективній організації корекційно-розвиткового процесу. Ергономічні принципи передбачають оптимальне розташування робочих поверхонь і сидінь з урахуванням антропометричних даних дітей різного віку та логопеда, забезпечення достатнього вільного простору для пересування та зручної робочої пози, що сприяє зниженню стомлюваності та підвищенню продуктивності.

Безпека перебування дітей та логопеда у логопедичному кабінеті є високопріоритетною вимогою, що ретельно регламентується відповідними державними стандартами безпеки та санітарно-гігієнічними нормами. Усі меблі, що використовуються в кабінеті, повинні мати сертифікати якості та безпеки, бути стійкими, надійно зібраними та не мати гострих кутів, сколів, нерівностей або інших дефектів, що можуть становити потенційну загрозу травмування. Обладнання, особливо спеціалізоване логопедичне, повинно бути надійно встановлене та регулярно проходити технічне обслуговування для забезпечення його справності та безпечного використання.

Вимоги пожежної безпеки є обов'язковими для виконання у кожному логопедичному кабінеті та включають наявність сертифікованих первинних засобів пожежогасіння (вогнегасника відповідного типу та об'єму), розробленого та затвердженого плану евакуації у разі виникнення надзвичайної ситуації, а також чітко позначених та вільних від захащення евакуаційних шляхів і виходів.

Оздоблювальні матеріали, що використовуються для стін, підлоги та стелі, повинні відповідати встановленим протипожежним стандартам і мати відповідні сертифікати. Кабінет повинен бути обов'язково оснащений укомплектованою аптечкою першої медичної допомоги з необхідним набором медикаментів, перев'язувальних матеріалів, інструкцією із надання першої допомоги.

Дотримання гігієнічних норм і проведення регулярних санітарних заходів для обробки приміщення та всього обладнання, відповідно до вимог Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти (Наказ МОЗУ № 2205 від 25.09.2020 р.), є обов'язковими для підтримання належного рівня чистоти, запобігання поширенню інфекційних захворювань і забезпечення безпечного середовища для дітей з ослабленим здоров'ям. Це включає регулярне вологе прибирання з використанням дозволених миючих та дезінфекційних засобів, систематичне провітрювання приміщення, дотримання правил особистої гігієни логопедом і дітьми під час занять. Особлива увага приділяється гігієнічній обробці спеціалізованих логопедичних зондів, шпателів та інших інструментів, що безпосередньо контактують зі слизовими оболонками дітей, шляхом їх ретельного очищення та дезінфекції після кожного використання.

Забезпечення рівного та безперешкодного доступу до якісних логопедичних послуг для дітей з ООП є одним із ключових принципів сучасної інклюзивної освіти, що чітко відображено у Законі України «Про освіту», Порядку організації інклюзивного навчання у закладах дошкільної освіти та Державних будівельних нормах України (2018) «Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення». Це передбачає не лише створення фізично безбар'єрного простору, що забезпечує вільний доступ до логопедичного кабінету для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату (облаштування пандусів, забезпечення достатньої ширини дверних отворів, уникнення порогів), але й створення універсального навчального середовища, що враховує різноманітні потреби всіх категорій дітей із ООП.

Облаштування логопедичного кабінету має ґрунтуватися на принципах універсального дизайну, що передбачає проектування та організацію простору таким чином, щоб воно було максимально зручним та придатним для використання всіма дітьми, незалежно від їхніх індивідуальних особливостей та потреб. Це включає використання адаптивних меблів, таких як столи, що регулюються за

висотою, забезпечення достатнього вільного простору для безперешкодного пересування дітей на візках або з іншими допоміжними засобами, а також застосування універсальних засобів навчання та комунікації, що враховують різні сенсорні (зорові, слухові, тактильні) та когнітивні особливості дітей.

Нормативні аспекти створення безпечного та комфортного середовища для дітей з різними нозологіями передбачають ретельне врахування їхніх специфічних потреб. Для дітей з розладами аутистичного спектру (РАС) важливим є створення структурованого та передбачуваного середовища з чітким зонуванням, мінімізація надмірних сенсорних подразників (яскравого світла, гучних звуків, різких запахів), а також наявність відокремленого затишного куточка для сенсорної розрядки. Для дітей з порушеннями зору необхідно забезпечити використання контрастних кольорів в оформленні, якісне освітлення без відблисків, використання тактильних матеріалів і дидактичних навчальних матеріалів, що надруковано великим шрифтом або представлено в аудіоформаті. Для дітей з порушеннями слуху важливим є забезпечення гарної звукоізоляції кабінету, використання візуальних засобів комунікації (жести, піктограми, картки), а також наявність додаткового освітлення для кращого зчитування міміки.

Нормативні документи, хоча й не завжди прямо, але опосередковано мають значний вплив на психологічний комфорт дітей, які відвідують логопедичний кабінет, через регламентацію таких важливих аспектів, як освітлення, кольорова гама та акустичний режим приміщення. Оптимальний рівень освітленості, що відповідає санітарним нормам, не лише забезпечує візуальний комфорт та запобігає стомлюваності очей, але й позитивно впливає на загальний емоційний стан і працездатність дітей. Рекомендації щодо використання спокійних, пастельних кольорових гам в оформленні кабінету допомагають створити атмосферу безпеки, стабільності та емоційного спокою, що є особливо важливим для дітей з підвищеною тривожністю або емоційною нестабільністю. Використання елементів декору, що створюють затишну та привітну атмосферу (наприклад, кімнатні рослини, дитячі малюнки тощо), також відповідає загальним принципам організації навчального простору, спрямованим на забезпечення психологічного комфорту та формування позитивного ставлення до занять. Дотримання санітарних норм щодо допустимого рівня шуму в навчальних приміщеннях є особливо важливим для забезпечення

ефективної комунікації під час занять, підтримки концентрації уваги дітей та запобігання виникненню стресових ситуацій.

Застосування сучасних інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) та спеціалізованого логопедичного обладнання у логопедичному кабінеті є важливою складовою ефективного корекційно-розвиткового процесу, проте їх використання також підпадає під нормативне регулювання з точки зору безпеки та гігієни. Мультимедійне обладнання (інтерактивні дошки, проектори, комп'ютери, планшети) повинно мати відповідні сертифікати якості та безпеки, а його розміщення та підключення мають відповідати встановленим електротехнічним стандартам, виключаючи ризики травмування або ураження електричним струмом. Гігієнічні вимоги передбачають необхідність регулярної обробки інтерактивних поверхонь та іншого обладнання, що безпосередньо використовується дітьми, з метою запобігання поширенню інфекцій. Рекомендації щодо вибору та розміщення технічних засобів навчання відповідно до нормативних документів спрямовані на забезпечення ергономічності робочого місця дитини та логопеда під час використання ІКТ, врахування вікових особливостей дітей та їхніх навчальних потреб, а також сприяння їхній активній та безпечній участі в навчальному процесі.

Висновки. Створення ефективного логопедичного кабінету є багатогранним завданням, що ґрунтується на глибокому розумінні та неухильному виконанні чинної нормативно-правової бази України. Детальний аналіз ключових законодавчих актів, державних будівельних та санітарних норм, а також профільних наказів Міністерства освіти і науки України висвітлює чіткі орієнтири для облаштування цього спеціалізованого простору. Дотримання нормативних вимог до приміщення, безпеки, інклюзивності, психологічного комфорту та використання сучасних технологій є запорукою створення оптимальних умов для надання якісної та ефективного логопедичної допомоги дітям з порушеннями мовлення. Лише комплексний підхід, що гармонійно поєднує нормативні вимоги з урахуванням психологічних, ергономічних та інклюзивних принципів, здатний створити дійсно ефективний, безпечний та комфортний простір, який сприяє повноцінному розкриттю мовленнєвого потенціалу кожної дитини.

Перспективи подальших розвідок. Дослідження у сфері нормативно-правового забезпечення створення ефективних логопедичних кабінетів в Україні мають значний потенціал для

поглиблення розуміння існуючих проблем і розробки практичних рекомендацій. Перспективним є проведення комплексних міждисциплінарних досліджень, що поєднують юридичний аналіз нормативних актів із педагогічними, психологічними та ергономічними аспектами організації логопедичного простору. Це дозволить виявити прогалини в законодавстві та розробити обґрунтовані пропозиції щодо його вдосконалення із урахуванням сучасних наукових досягнень і кращих міжнародних практик. Особливої уваги заслуговує вивчення практичної реалізації нормативних вимог у різних типах закладів освіти та розробка диференційованих рекомендацій. Перспективним є вивчення зарубіжного досвіду та можливості його адаптації. Результати цих розвідок можуть стати основою для оновлення нормативно-правової бази та розробки методичних рекомендацій для підвищення якості логопедичної допомоги дітям із ООП в Україні.

ЛІТЕРАТУРА

- Конституція України*: подарункове видання (2021) / упоряд.: Л.І.Бірюк, Н.І. Адамчик, Є.Г.Кудлай [та ін.]. Київ: ВАІТЕ. (*Constitution of Ukraine: gift edition* (2021) / edited by L.I. Biryuk, N.I. Adamchyk, E.G. Kudlay [and others]. Kyiv: VAITE).
- Закон України «Про освіту»* від 05.09.2017 № 2145-VIII. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (*Law of Ukraine "On Education" dated 05.09.2017 No. 2145-VIII*. Access mode: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>)
- Закон України «Про дошкільну освіту»* від 11.07.2001 № 2628-III. Режим доступу: https://zakononline.com.ua/documents/show/227264_710121 (*Law of Ukraine "On Preschool Education" dated 11.07.2001 No. 2628-III*. Access mode: https://zakononline.com.ua/documents/show/227264_710121)
- Закон України «Про охорону дитинства»* від 26.04.2001 № 2402-III. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14#Text> (*Law of Ukraine "On Protection of Childhood" dated 26.04.2001 No. 2402-III*. Access mode: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14#Text>)
- Державні будівельні норми України (ДБН В.2.2-40:2018) «Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення»* (2018). Київ: Міністерство регіонального розвитку України. (*State Building Standards of Ukraine (DBN V.2.2-40:2018) "Inclusivity of Buildings and Structures. Basic Provisions"* (2018). Kyiv Ministry of Regional Development of Ukraine).
- Наказ МОН України від 13.05.1993 р. № 135 «Положення про логопедичні пункти системи освіти»*. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0059-93#Text> (*Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine dated 05/13/1993 No. 135 "Regulations on Speech Therapy Points of the Education System"*. Access mode: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0059-93#Text>).
- Наказ МОН України від 26.12.2017 р. № 1642 «Про затвердження Типового положення про логопедичний пункт закладу освіти»*. (*Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine dated 12/26/2017 No. 1642 "On Approval of the Model Provisions on Speech Therapy Points of an Educational Institution"*).

Наказ МОН України від 08.11.2018 р. № 1205 «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах дошкільної освіти». (Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine dated 11/08/2018 No. 1205 “On Approval of the Procedure for Organizing Inclusive Education in Preschool Educational Institutions”).

Наказ МОН України від 23.04.2018 р. № 414 «Про затвердження Типового переліку спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку дітей з особливими освітніми потребами, які навчаються в інклюзивних класах (групах) закладів освіти». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0582-18#Text> (Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine dated 04/23/2018 No. 414 “On approval of the Standard List of Special Means of Correction of Psychophysical Development of Children with Special Educational Needs Studying in Inclusive Classes (Groups) of Educational Institutions”. Access mode: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0582-18#Text>).

Санітарний регламент для закладів загальної середньої освіти, затверджений наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 р. № 2205. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1111-20#Text> (Sanitary Regulations for General Secondary Education Institutions, approved by Order of the Ministry of Health of Ukraine dated 09/25/2020 No. 2205. Access mode: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1111-20#Text>).

Державні санітарні норми і правила «Влаштування, обладнання, утримання та організації роботи дошкільних навчальних закладів» (ДСанПіН 5.5.2.008-01). Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0063588-01#Text> (State Sanitary Norms and Rules “Establishment, Equipment, Maintenance and Organization of Work of Preschool Educational Institutions” (DSanPiN 5.5.2.008-01). Access mode: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0063588-01#Text>).

SUMMARY

Lastochkina Olena. Space for speech development: legal and regulatory aspects of creating an effective speech therapy office.

This article meticulously examines the legal and regulatory framework governing the establishment of effective speech therapy offices within Ukraine's educational system. Driven by the increasing emphasis on inclusive education and the crucial need for high-quality speech therapy for children with special educational needs, the study provides a comprehensive analysis of current legislative and subordinate legal acts. It delves into key provisions of Ukrainian laws and the State Building Codes concerning accessibility. Particular attention is given to relevant orders from the Ministry of Education and Science regarding space requirements, resources, and special correction tools. The article also details the Sanitary Regulations for general secondary education, focusing on lighting, ventilation, hygiene, and safety. Furthermore, it explores the legal aspects of creating inclusive speech therapy spaces based on universal design principles, addressing the psychological comfort of children and the safe integration of modern technologies. Ultimately, the study underscores the pivotal role of the legal framework in creating effective speech therapy offices and outlines prospects for future research in this vital area.

Key words: speech therapy office, legal and regulatory aspects, inclusive education, special educational needs, universal design, safety, psychological comfort, modern technologies.